

Groddjursinventering

Polacksgatan, Uppsala kommun, 2024

VÄG & MILJÖ

Beställning: Uppsala Kommun Skolfastigheter AB
Framställt av: Väg & Miljö AB
<http://vagochmiljo.se>
Slutversion: 2024-08-22
Uppdragsansvarig: Daniel Tooke
Medverkande: Anna Eriksson, Joakim Wester
Kvalitetsansvarig: Ursula Zinko
Fotografier: Daniel Tooke
Illustrationer och kartor: Väg & Miljö AB
Internt projektnummer: 1300
Foto på framsidan: Den inventerade dammen i områdets sydvästra del.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 1 av 11

SAMMANFATTNING

Väg & Miljö AB har på uppdrag av Uppsala kommun Skolfastigheter genomfört en groddjursinventering i ett cirka två hektar stort område beläget norr om Polacksgatan i Uppsala tätort. Syftet med inventeringen har varit att utreda om groddjur nyttjar området och till vilken grad. Inventeringsrapporten utgör ett kunskapsunderlag så att ekologiska aspekter med anknytning till artgruppen groddjur kan beaktas vid planering och arbeten inom det berörda området. Väg & Miljö utförde under 2023 en naturvärdesinventering enligt SIS-standard inom samma område.

Groddjursinventeringen har bestått av ett *förarbete* och en *fältinventering*. *Inventeringsområdet* utgörs av det av kunden önskade utredningsområdet. *Förstudieområdet* samma område samt en buffert på 100 meter.

I samband med *förarbetet* undersöktes tidigare inrapporterade artfynd av groddjur inom förstudieområdet, tidigare utförda inventeringar samt annat relevant underlag för artgruppen. Under tidsperioden 2000 till 2023 hade inga fynd av groddjur rapporterats in inom förstudieområdet. I samband med naturvärdesinventeringen utförd under 2023 bedömdes dammen i inventeringsområdets sydvästra hörn hysa naturvärdesklass 2 – högt naturvärde och utgöra en potentiell leklokal för groddjur.

Fältinventeringen bestod av tre fältbesök koncentrerade kring dammen. De tre fältbesöken ägde rum nattetid i syfte att registrera fynd av groddjur och aktiv groddjurslek. Dessa tre nattliga fältbesök utfördes 4 april, 7 maj och 16 maj.

Dammens lämplighet som leklokal för groddjur utvärderades utifrån en rad parametrar, och bedömningen resulterade i att dammen överlag utgjorde en förmånlig leklokal. Trots detta registrerades inga fynd av groddjur eller groddjurslek i samband med fältinventeringen.

Anledningen till detta är potentiellt dammens höglänta läge i landskapet, frånvaro av lämpliga livsmiljöer eller övervintringslokaler för vuxna individer kring dammen, alternativt att dammen hyser stenkross som bottenmaterial.

Avsaknaden av fynd av groddjur i kombination med dessa resonemang gör att det med tillräcklig säkerhet kan förkastas att dammen i dagsläget nyttjas som en leklokal av groddjur. Av denna anledning bedöms det som mindre troligt att särskilda åtgärdsförslag krävs för att undvika negativ påverkan på groddjur i samband med framtida arbete i området.

Notera dock att en groddjursinventering aldrig med fullständig säkerhet kan utesluta att enstaka individer av groddjur nyttjar området till viss grad.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 2 av 11

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning.....	2
1 Bakgrund.....	4
2 Metod.....	5
2.1 Metodbeskrivning.....	5
2.2 Anpassningar för detta uppdrag.....	5
2.3 Tidpunkt och ansvarig personal.....	5
2.4 Informationskällor och litteratur.....	5
2.5 GIS och fältdatafångst.....	5
2.6 Avvikelser och möjliga felkällor.....	6
3 Resultat av förarbetet.....	7
3.1 Tidigare inventeringar.....	7
3.2 Fynd av groddjur registrerade i Artportalen.....	7
4 Resultat av fältinventering.....	8
5 Sammanfattande bedömning.....	9
6 Åtgärdsförslag för att minska negativ påverkan på groddjur i området.....	10
7 Källförteckning.....	11
7.1 Tryckta källor.....	11
7.2 Digitala källor.....	11

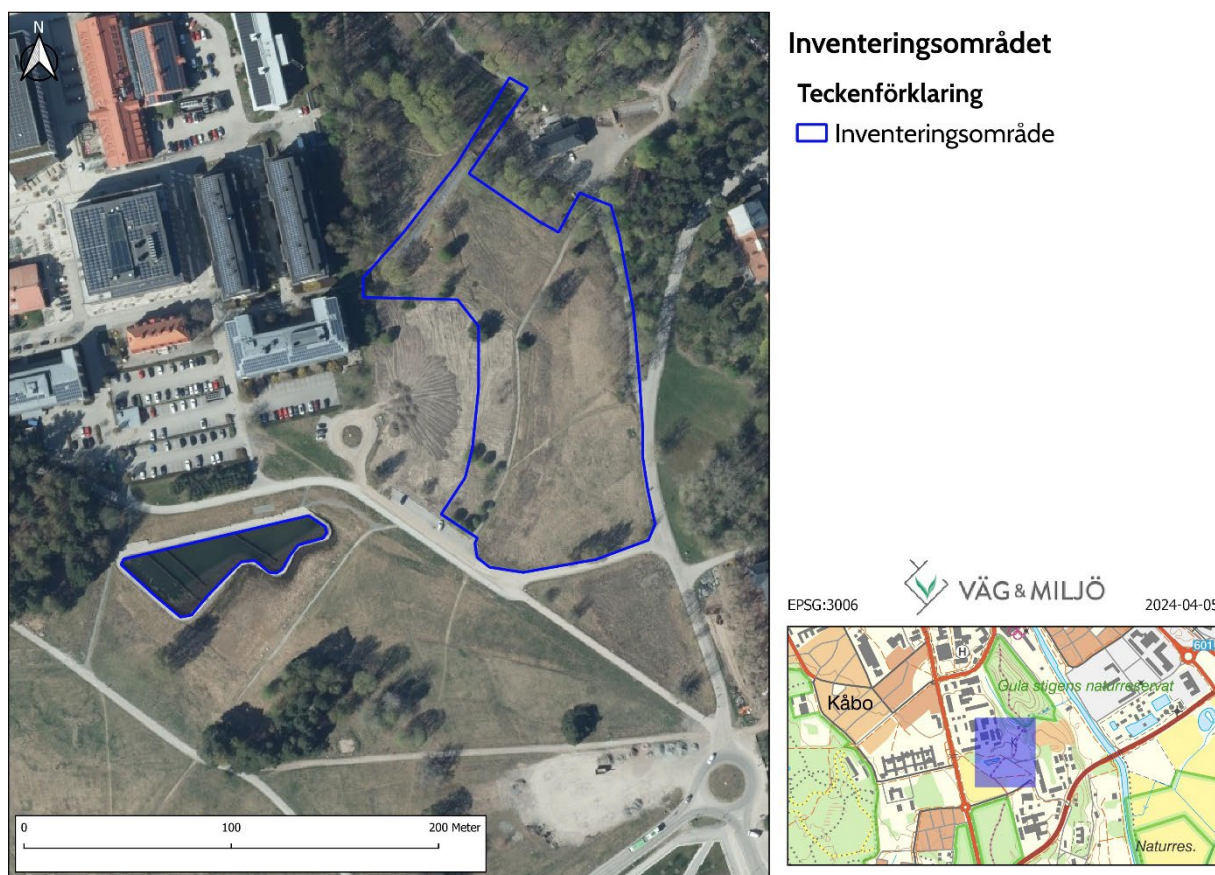
Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 3 av 11

1 BAKGRUND

Väg & Miljö AB har på uppdrag av Uppsala kommun Skolfastigheter genomfört en groddjursinventering i ett cirka två hektar stort område beläget norr om Polacksgatan i Uppsala tätort (**Figur 1**).

Under 2023 utförde Väg & Miljö en naturvärdesinventering enligt SIS-standard (SS 199000:2014) inom samma område. I samband med denna inventering pekades en damm i inventeringsområdets sydvästra del ut som en potentiell leklokal för groddjur, varför denna groddjursinventering utfördes.

Syftet med inventeringen har därmed varit att utreda om och till vilken grad groddjur nyttjar området, och då särskilt den utpekade dammen. Inventeringsrapporten utgör ett kunskapsunderlag så att ekologiska aspekter med anknytning till artgruppen groddjur kan beaktas vid planering och arbeten inom det berörda området.

Figur 1. Det aktuella inventeringsområdets utsträckning och placering i landskapet.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 4 av 11

2 METOD

2.1 Metodbeskrivning

Inventering av groddjur utgörs av ett förarbete och en fältinventering. I samband med förarbetet undersöks tidigare inrapporterade artfynd av groddjur inom förstudieområdet, tidigare utförda inventeringar samt annat relevant underlag för artgruppen.

Fältinventering sker enligt vedertagen metod för groddjursinventering med upprepade fältbesök nattetid för att registrera fynd av groddjur och bekräfta om potentiella leklokaler nyttjas eller ej. Dessa nattliga fältbesök sker mellan mars och juni beroende på breddgrad och väderlek under våren. Fältbesök utförs vid ett antal olika tillfällen under denna period för att ge en tillräckligt god chans för registrering av arter som är aktiva i området. Nattlig inventering utförs manuellt med ficklampa och avlyssning.

2.2 Anpassningar för detta uppdrag

Inventeringsområdet är det av kunden önskade utredningsområdet, bestående av det två hektar stora område beläget norr om Polacksgatan. Förstudieområdet för groddjursinventeringen inkluderar samma område, samt en buffert på 200 meter.

Fältinventering bestod av tre fältbesök nattetid.

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

Projektledare och ansvarig för förarbetet, fältinventeringen, kartor och rapport har varit Daniel Tooke. Ursula Zinko har ansvarat för intern kvalitetsgranskning. Anna Eriksson och Joakim Wester har medverkat vid fältinventering. Uppdraget har genomförts under perioden februari till juni, 2024.

Nattliga fältbesök utfördes 4 april, 7 maj och 16 maj.

2.4 Informationskällor och litteratur

Onlinetjänsten Artportalen används som verktyg för att undersöka tidigare registrerade fynd av groddjur inom det avgränsade området. Sedan tillkommer flertalet ekologiska texter och skrivelser som stöd för korrekt artbestämning och habitatbedömning. Slutligen har även flera lagstadgade skrivelser använts för beskrivning av groddjurens lagstadgade skydd. Samtliga källor som använts som underlag anges i referenslistan längst bak i rapporten.

2.5 GIS och fältdatafångst

För datainsamling under fältinventering användes en fältplatta med applikationen FieldMaps för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 5–15 meter. Efter datainsamling i fält justerades vid behov gränser med hjälp av kartor och ortofoton i QGIS 3.20.1. GIS-data i form av shapefiler över samtliga element, strukturer och artfynd finns upprättade.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 5 av 11

2.6 Avvikelser och möjliga felkällor

Olika arter av groddjur är aktiva och synliga under olika delar av leksäsongen. Tre individuella fältbesök spridda under lekperioden anses vara minimum för att med tillräcklig säkerhet utesluta förekomst av groddjur inom ett område som hyser potentiella leklokaler. Trots detta kan förekomst av groddjur inom ett avgränsat område sällan med fullständig säkerhet uteslutas. Det är mycket möjligt att enstaka groddjur nyttjar det aktuella området under viss tid av året men att de inte var i området vid fältbesöken.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 6 av 11

3 RESULTAT AV FÖRARBEKET

I samband med förarbetet utfördes eftersök i en rad olika källor som berör det aktuella förstudieområdet. Detta för att identifiera tidigare registrerade fynd av groddjur, element och strukturer med betydelse för groddjur samt tidigare inventeringar som utförts i närområdet. Resultatet av förarbetet presenteras på karta i **Figur 2**.

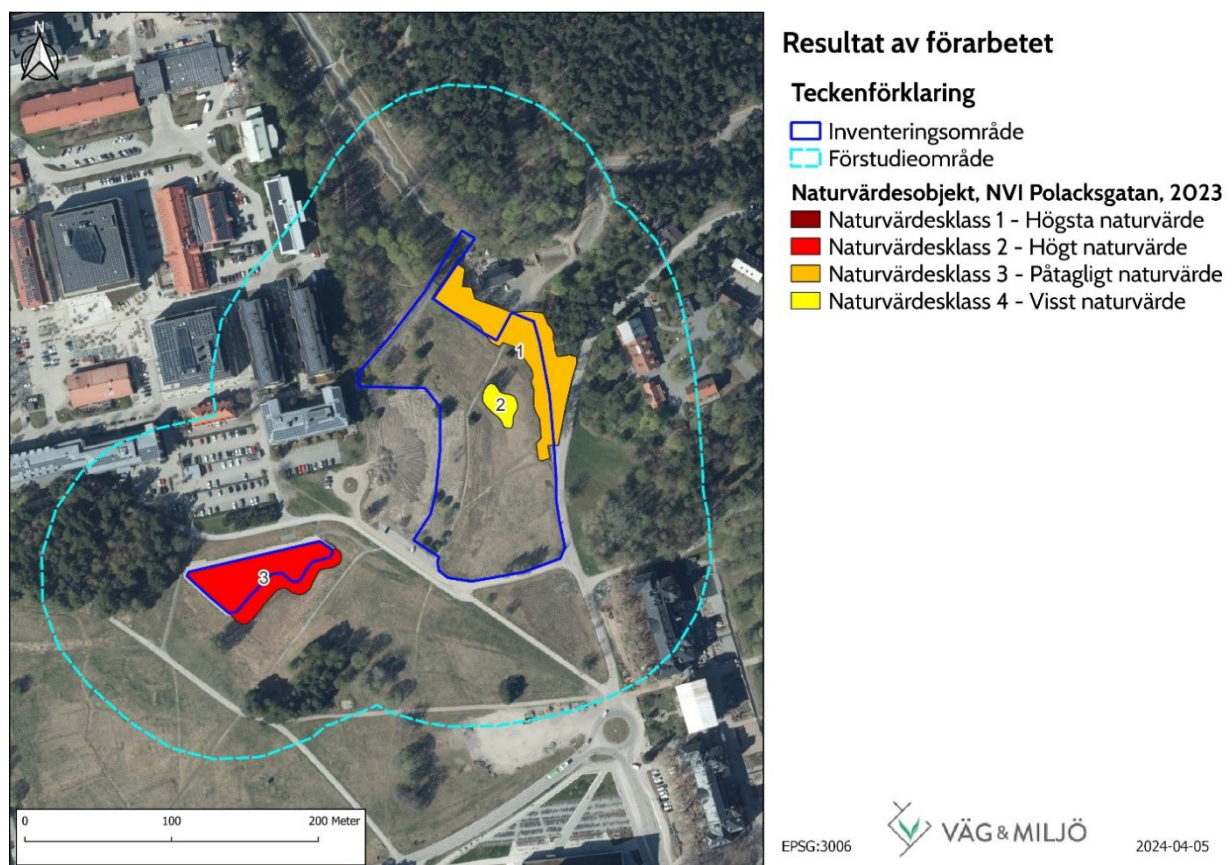
3.1 Tidigare inventeringar

Inga kända tidigare inventeringar av groddjur har utförts inom förstudieområdet.

I samband med naturvärdesinventeringen som utfördes av Väg & Miljö under 2023 avgränsades tre naturvärdesobjekt. Av dessa tre bedömdes ett objekt, naturvärdesobjekt 3, hysa potentiell betydelse för groddjur. Objektet utgörs av en anlagd dagvattendamm och beskrivs ha en varierande struktur med en mosaik av djupa och grunda delar, samt både öppet vatten och delar som är igenvuxna med vattenväxter. Artdiversiteten av vattenkrävande och vattengynnade kärlväxter beskrevs som hög.

3.2 Fynd av groddjur registrerade i Artportalen

Under perioden 2000 till 2023 har inga fynd av groddjur gjorts inom förstudieområdet.

Figur 2. Karta över resultatet av förarbetet. Inga tidigare registrerade fynd av groddjur har gjorts inom förstudieområdet. Dammen, naturvärdesobjekt 3, har dock bedömts hysa potentiell betydelse för groddjur som leklokal.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 7 av 11

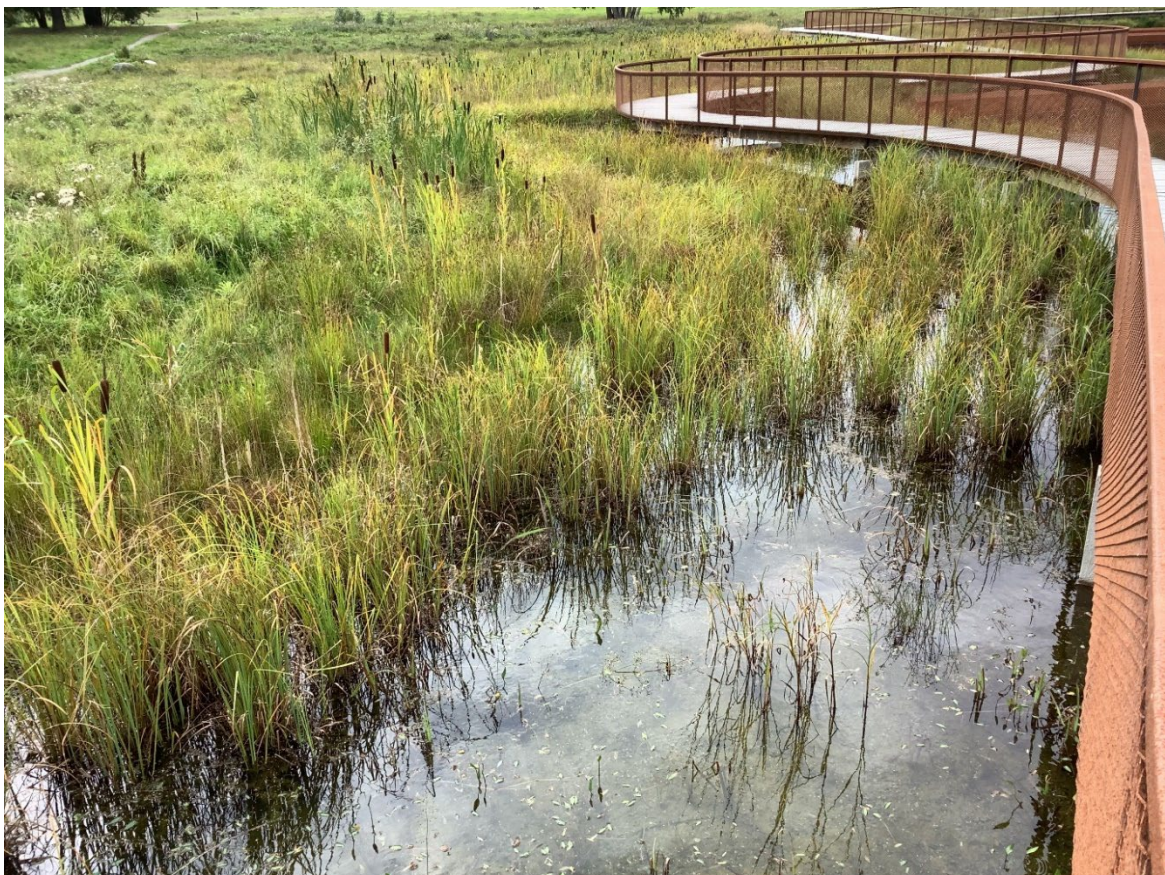
4 RESULTAT AV FÄLTINVENTERING

Under fältinventering undersöktes inventeringsområdet nattetid för att registrera fynd av groddjur samt bekräfta eller förkasta groddjurslek i dammen. För att en vattensamling ska betraktas som ett lämpligt lekvatten måste det uppfylla vissa kriterier, och ju fler av dessa som uppfylls, desto större sannolikhet att vattensamlingen används som lekvatten:

- ✓ Vattnet får inte torka ut under leksäsongen eller under sommaren.
- ✓ Vattnet ligger i ett öppet och soligt läge, men med vindskydd mot norr.
- ✓ Vattnet får inte hysa fisk.
- ✓ Vattnet bör ligga låglänt i landskapet.
- ✓ Botten bör vara rikligt bevuxen med vattenvegetation.
- ✓ pH i vattnet får inte vara alltför lågt.
- ✓ Vattnet skall vara stillastående.

Den aktuella dammen torkar inte ut, är stillastående, hyser god solinstrålning och är skyddad av intilliggande byggnader och en skogsdunge. Det finns inte fisk i dammen och i delar av dammen växer rikligt med vattenvegetation (**Figur 3**). I dammens djupare partier växer dock inte vattenvegetation. Dammens pH har inte utretts i samband med denna inventering, men i och med den omkringliggande markens beskaffenhet är lågt pH inte troligt. Dammen ligger dock inte låglänt, utan i stället uppe på en ås.

I samband med fältinventeringen registrerades inga fynd av groddjur.

Figur 3. Ett grunt parti i dammens sydliga del. I dessa grunda partier växer rikligt med vattenväxtlighet.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 8 av 11

5 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Dammen uppfyller nästan alla av de generella krav som groddjur brukar ställa på leklokaler. Av denna anledning bör dammen utgöra en förmånlig leklokal. Dock finns det andra faktorer som mycket väl kan förklara varför inga fynd av lekande groddjur gjordes i dammen.

Till att börja med ligger dammen höglänt i landskapet, något som är en negativ faktor för en lokals potential som leklokal. Efter att ha lämnat sina övervintringslokaler rör sig groddjur i regel nedåt i landskapet för att ta sig till sina leklokaler. Detta kan resultera i att höglänta lokaler inte nyttjas, även om de hyser andra lämpliga strukturer.

Bottenmaterialet i dammen är stenkross. Detta är ett bottenmaterial som inte gynnar groddjur, eftersom kanten på stenkross är skarp och kantig. Groddjur hyser mycket känslig hud, och tycks enligt studier ogilla stenkross.

Det omkringliggande landskapet runt omkring dammen är tämligen torrt eller tungt exploaterat. Den intilliggande skogsdungen hyser även väldigt lite död ved och marken slits mycket hårt av lekande barn. Därmed finns det ett underskott på lämpliga livsmiljöer och övervintringslokaler för vuxna groddjur runt dammen.

En, eller en kombination, av dessa faktorer kan mycket väl förklara varför en annars till synes lämplig leklokal inte tycks nyttjas av groddjur.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 9 av 11

6 ÅTGÄRDSFÖRSLAG FÖR ATT MINSKA NEGATIV PÅVERKAN PÅ GRODDJUR I OMRÅDET

Avsaknaden av fynd av groddjur i samband med fältinventeringen i kombination med de resonemang som presenterats under rubriken ovan innebär att det med tillräcklig säkerhet kan förkastas att dammen i dagsläget nyttjas som en leklokal av groddjur. Av denna anledning bedöms det som mindre troligt att särskilda åtgärdsförslag krävs för att undvika negativ påverkan på groddjur i området.

Notera dock att en groddjursinventering aldrig med fullständig säkerhet kan utesluta att enstaka individer av groddjur nyttjar området till viss grad.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 10 av 11

7 KÄLLFÖRTECKNING

7.1 Tryckta källor

Artskyddsförordningen, 2007:845.

ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Naturvårdsverket 2009. Handbok 2009:2 - Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser.

Väg & Miljö AB. 1299, Rapport, NVI Polacksgatan, Uppsala kommun, 2023. Uppsala, 2024.

7.2 Digitala källor

ArtDatabanken. 2024. Artfakta för samtliga potentiella arter i området. <http://artfakta.artdatabanken.se>

Artportalen. 2024. Sökning med polygon efter alla groddjur inom förstudieområdet. Sökperiod 2000-01-01 till 2024-03-02.. <http://www.artportalen.se>

[Lantmäteriet historiska kartor](#), © [Lantmäteriet historiska-kartor@lm.se](#). Åtkomst 2023-03-02.

Naturvårdsverket, Skyddad natur kartverktyg, <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>, åtkomst 2024-03-02.

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor kartverktyg, <https://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>, åtkomst 2024-03-02.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1300, Rapport, Groddjursinventering Polacksgatan, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, 2024	2024-08-22	Sida 11 av 11